

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

AZ ÉLHETŐSÉG ÉS ELÉRHETŐSÉG ÖSSZEFÜGGÉSEI ÁTÁNY FALU PÉLDÁJÁN

Topa Zoltán

PhD-hallgató, SZIE-GTK-EGyRTDI

topa.zoltan.szie@gmail.com

Fogalmi meghatározások

- Élhetőség

- Elérhetőség

- E két fogalom kapcsolata

Az élhetőség és elérhetőség vizsgálata települési szinten, Átány példáján

Az elérhetőség vizsgálatának menete:

Szekunder kutatás: a település elérhetőségének vizsgálata

Primer kutatás:

- Lakossági kérdőíves felmérés (összesen a lakosság 20%-át értük el)
- Interjúk

Az élhetőség vizsgálata:

Primer kutatás:

- Kérdőíves felmérés az átányi lakosság körében

Az elérhetőség vizsgálatának eredményei

Átány elhelyezkedése, időbeli távolsága a számára fontosabb centrumtelepülésektől

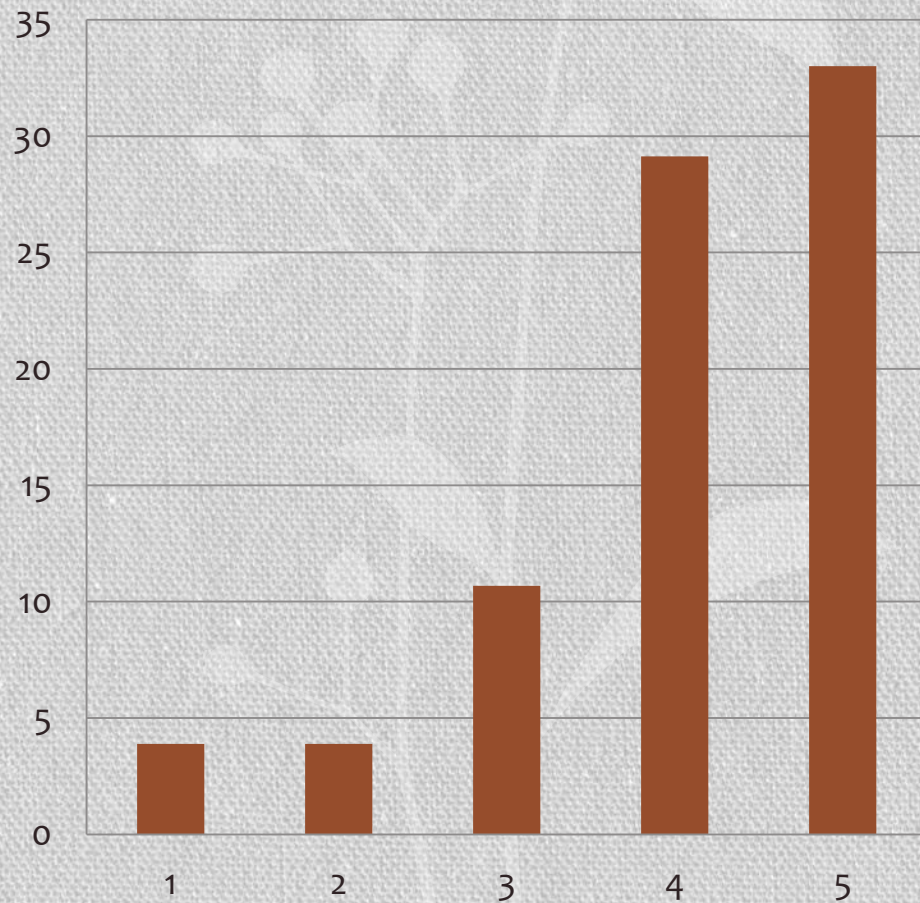
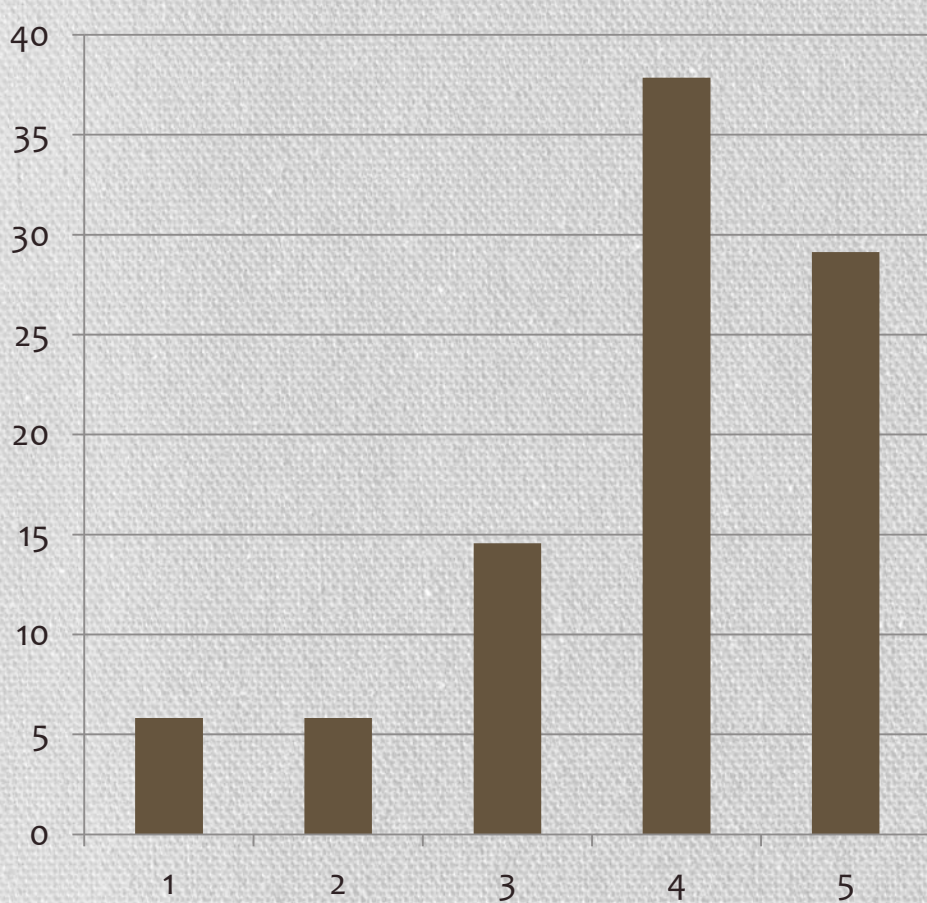
Egyéni közlekedéssel

- Távolság Budapesttől autóval: 1 óra 22 perc (autópályán), 2 óra 16 perc (főúton)
- Távolság Miskolctól autóval : 1 óra 3 perc
- Távolság Egertől autóval : 45 perc
- Távolság Hevestől autóval : 12 perc
- Távolság Gyöngyöstől : 40 perc
- Távolság Jászberénytől: 56 perc
- Távolság Jászapátitól: 32 perc

Tömegközlekedéssel

- Távolság Budapesttől busszal: ~ 2 óra 30 perc (3 db közvetlen, 8 db átszállásos járat)
- Távolság Egertől busszal: ~ 1 óra 10 perc (7 db közvetlen, 18 db átszállásos járat)
- Távolság Hevestől busszal: ~ 13 perc (19 db közvetlen, 20 db átszállásos járat)
- Távolság Miskolctól busszal: ~ 3 óra (7 db átszállásos járat)
- Távolság Jászberénytől busszal: ~ 1 óra (3 db közvetlen, 8 db átszállásos járat)
- Távolság Jászapátitól busszal: 35 perc (4 db közvetlen, 11 db átszállásos járat)
- Távolság Gyöngyöstől busszal: 1 óra 10 perc (3 db közvetlen, 15 db átszállásos járat)

A megkérdezettek válaszainak megoszlása Átány busszal (balra) és autóval (jobbra) való megközelíthetősége kapcsán (1 a legrosszabb, 5 a legjobb érték), (%)

Forrás: Kérdőíves felmérés eredményei alapján saját szerkesztés

Interjúalanyok véleménye a közlekedési infrastruktúra témakörével kapcsolatban

Tóth János, mezőgazdasági termelő

- „10 kilométeres körzetben nincs felvásárló, Jászapátira kell járni eladni az árut”

Jámbor Dénes, önkormányzati képviselő:

- „Én jártam Pestre dolgozni. Kicsit messze van, de sokan járnak most is, oda is, Egerbe és Miskolcra is.”

Gönczi Mihály, polgármester

- „Nagyon sok az alacsony képzettségű, így hiába tudnának ingázni, nem tudnak hova menni”
- „Cél, hogy fejlesszenek minden olyan utat, ami segít az autópálya elérésében, mert az úthálózat leromlott a falu környezetében.”

Az elérhetőségi vizsgálatok következtetései

A menetrend-vizsgálatok alapján a következtetésem:

- Egyes buszjáratok viszonylag sűrűk a település helyzetéhez és méretéhez képest, viszont néhány buszjárat menetrendje és az centrális településektől való távolság alapján a település periféria, vagy legalábbis félperiféria területen fekszik

A kérdőíves felmérés alapján a következtetésem:

- A lakosok általában jónak ítélték a busszal és autóval való megközelítést

Az interjúalanyok véleményei alapján a következtetésem:

- A lakosság számára nem akkora probléma a megközelíthetőség, de a gazdálkodók és vállalkozók számára igen
- Önkormányzati cél az utak fejlesztése a térségben

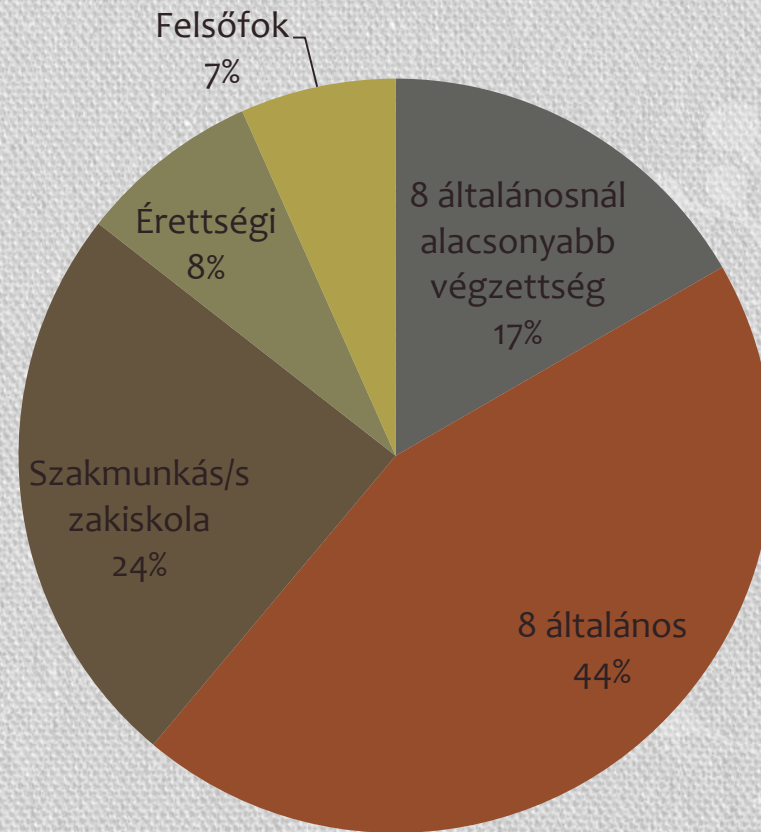

Az élhetőség vizsgálatának alapja: a helyi
társadalom

Átány társadalmi bázisa I.

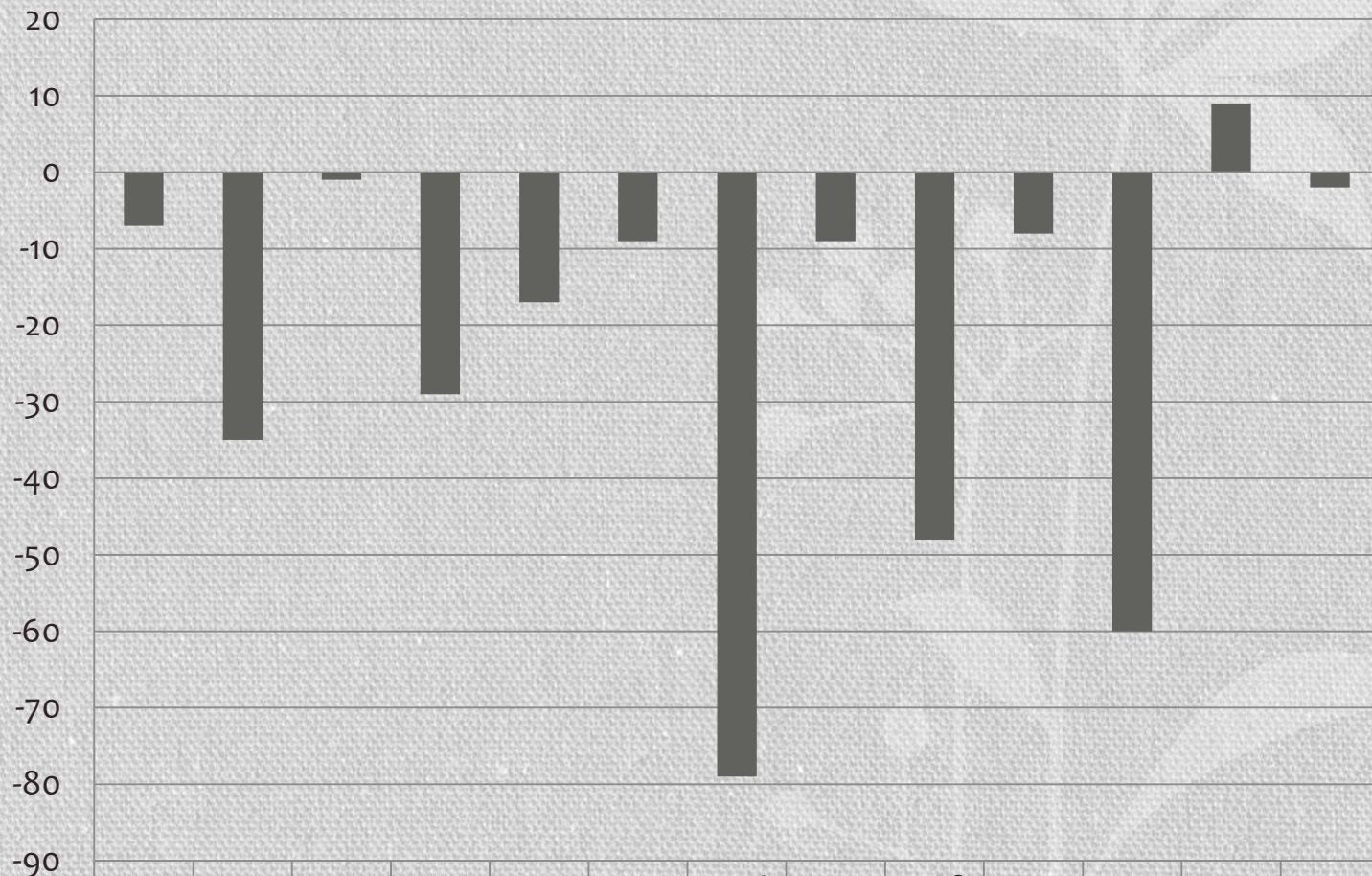
- Lakosságszám: 1487 fő (2012)
- 60 évnél idősebb népesség: 326 fő (2012)
- A cigányetnikum aránya: Hozzávetőlegesen a lakosok 1/3-a (becslés)
- A nyilvántartott álláskeresők száma (2012): 199 fő

A válaszadók legmagasabb iskolai végzettsége (%)

Forrás: Kérdőíves felmérés eredményei alapján saját szerkesztés

Átány társadalmi bázisa II.

	2000. év	2001. év	2002. év	2003. év	2004. év	2005. év	2006. év	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. év	2012. év
■ Vándorlási egyenleg	-7	-35	-1	-29	-17	-9	-79	-9	-48	-8	-60	9	-2

Forrás: A KSH Területi Statisztika moduljának adatai (2014) alapján saját szerkesztés

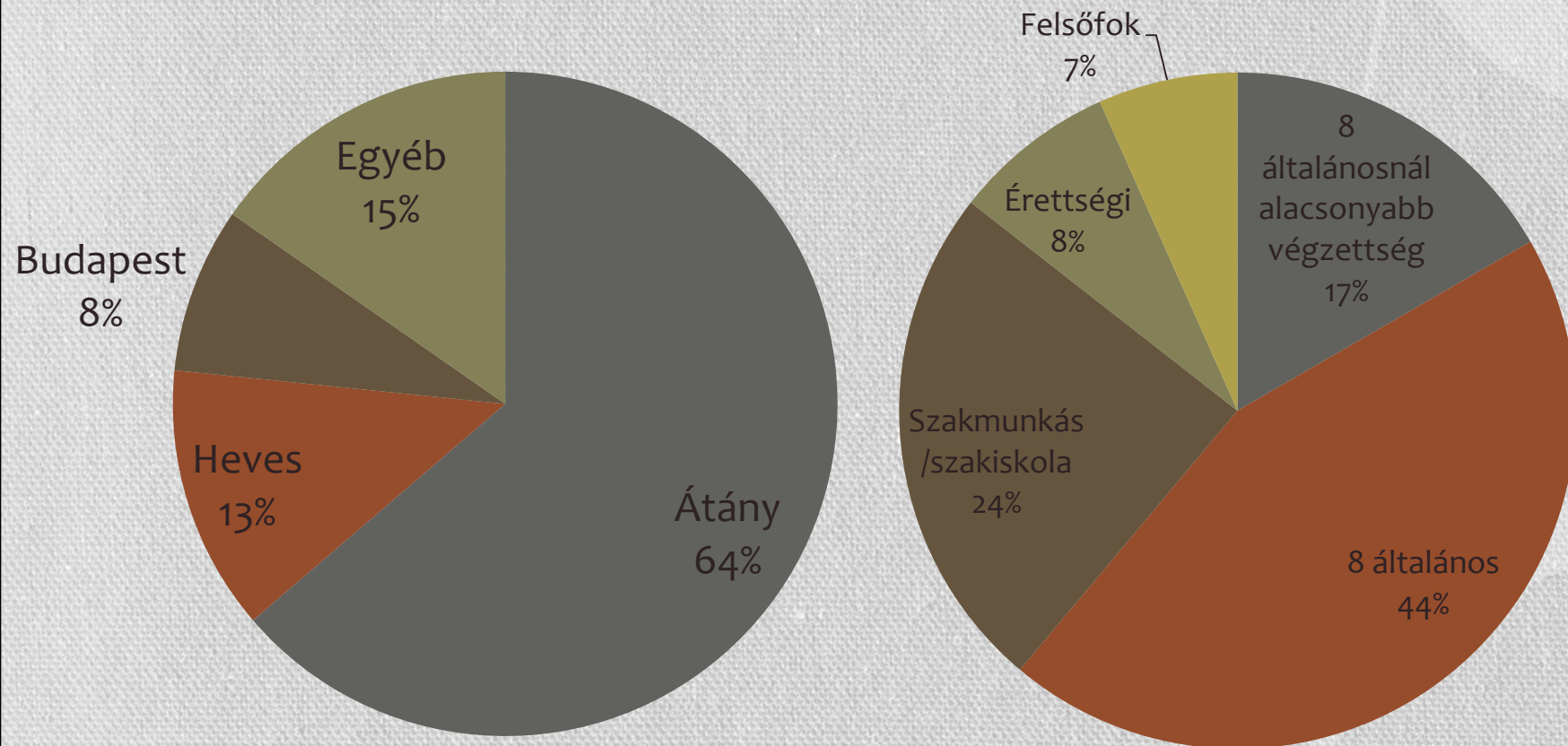
Következtetés

- Gyenge munkaerő-piaci értékű társadalom
- Gyenge fizetőképes kereslettel rendelkező társadalom
- A társadalmi mobilitás inkább migráció, mint ingázás

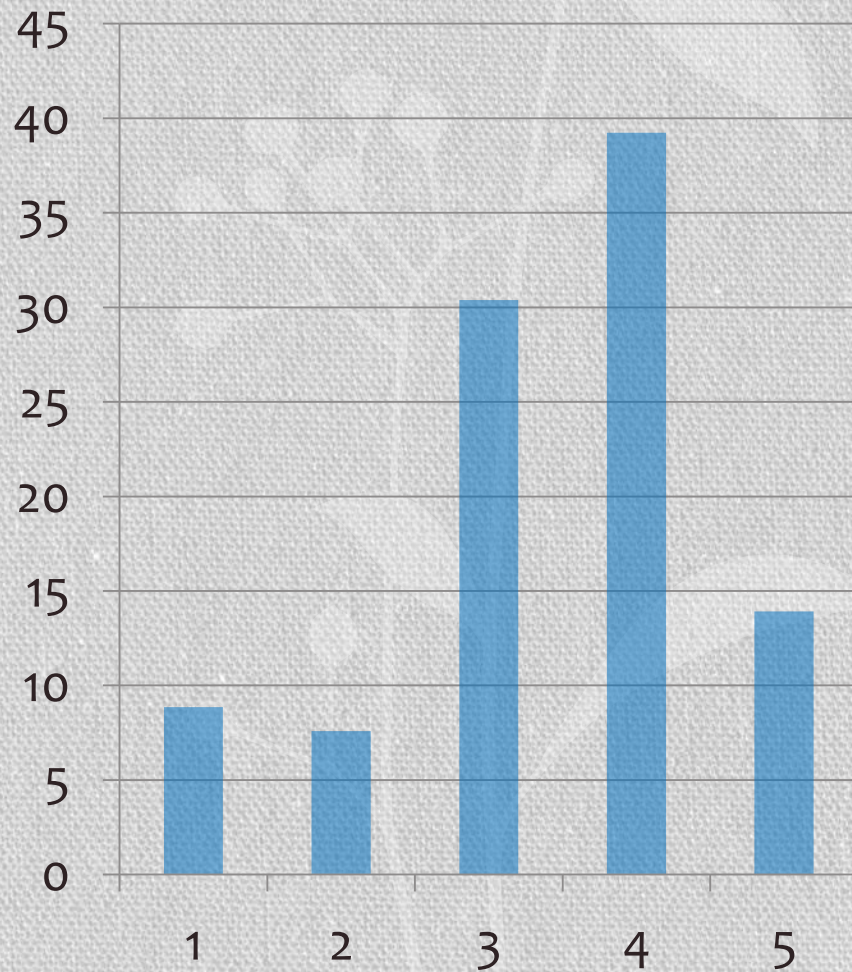
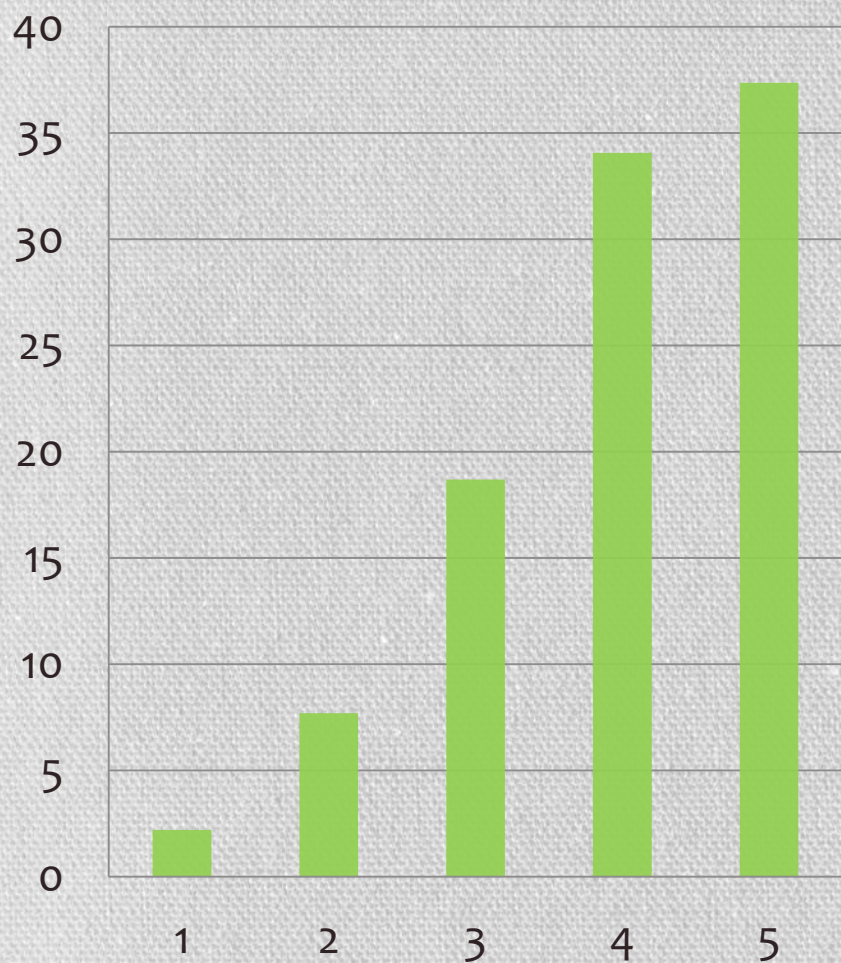
Az ilyen társadalmi bázisú településeken az elérhetőségi kérdés kevésbé központi

Az „Ön mely településen dolgozik?” kérdésre adott válaszok megoszlása (balra), illetve a válaszadók legmagasabb iskolai végzettsége (jobbra) (%)

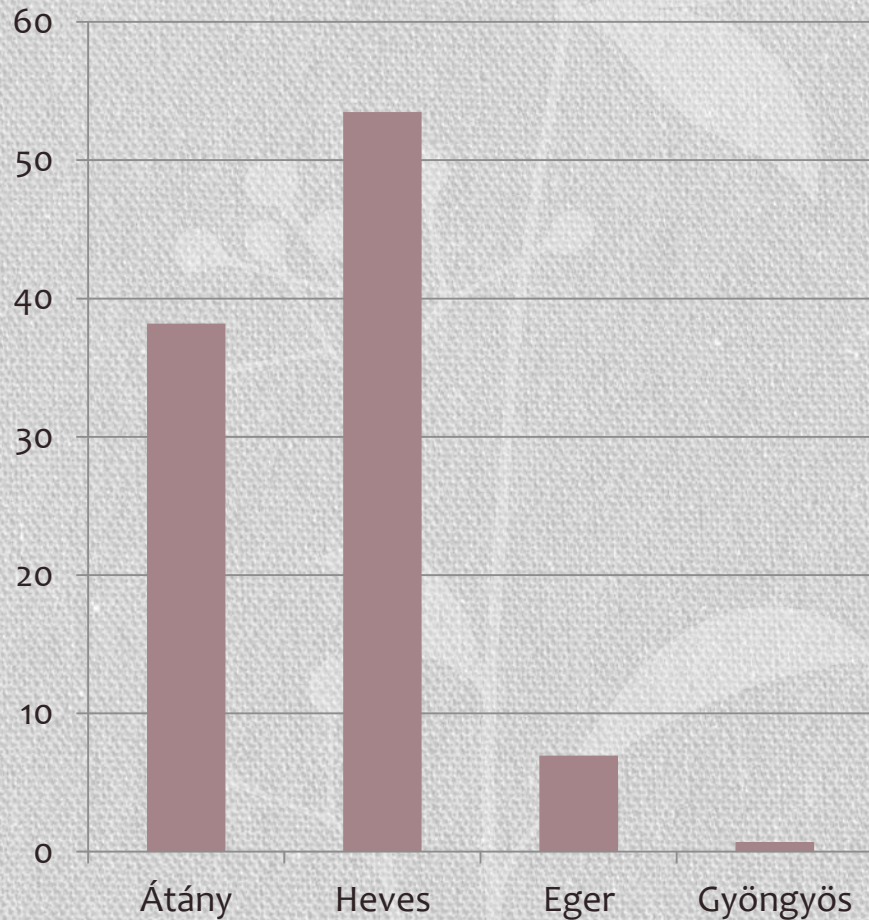
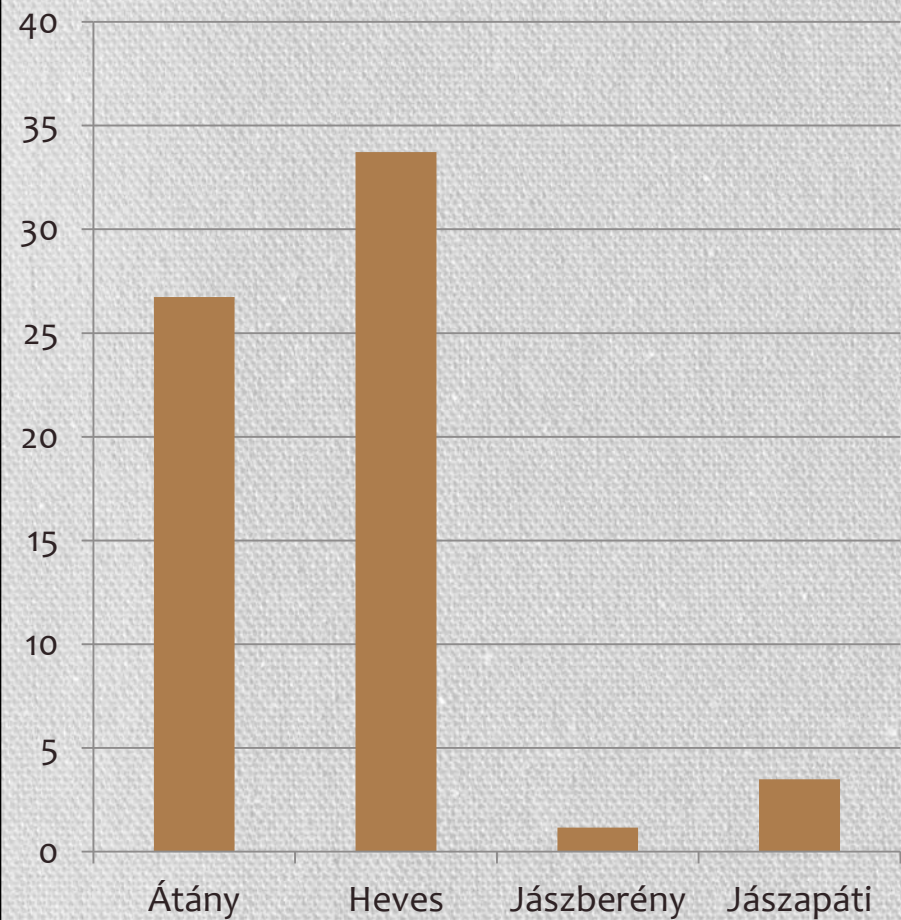
Forrás: Kérdőíves felmérés eredményei alapján saját szerkesztés

A falu áruval való ellátottsága (balra) és a mindennapi komforthoz tartozó helybeli szolgáltatások megítélésére (jobbra) megkérdezettek értékelése alapján, (%)

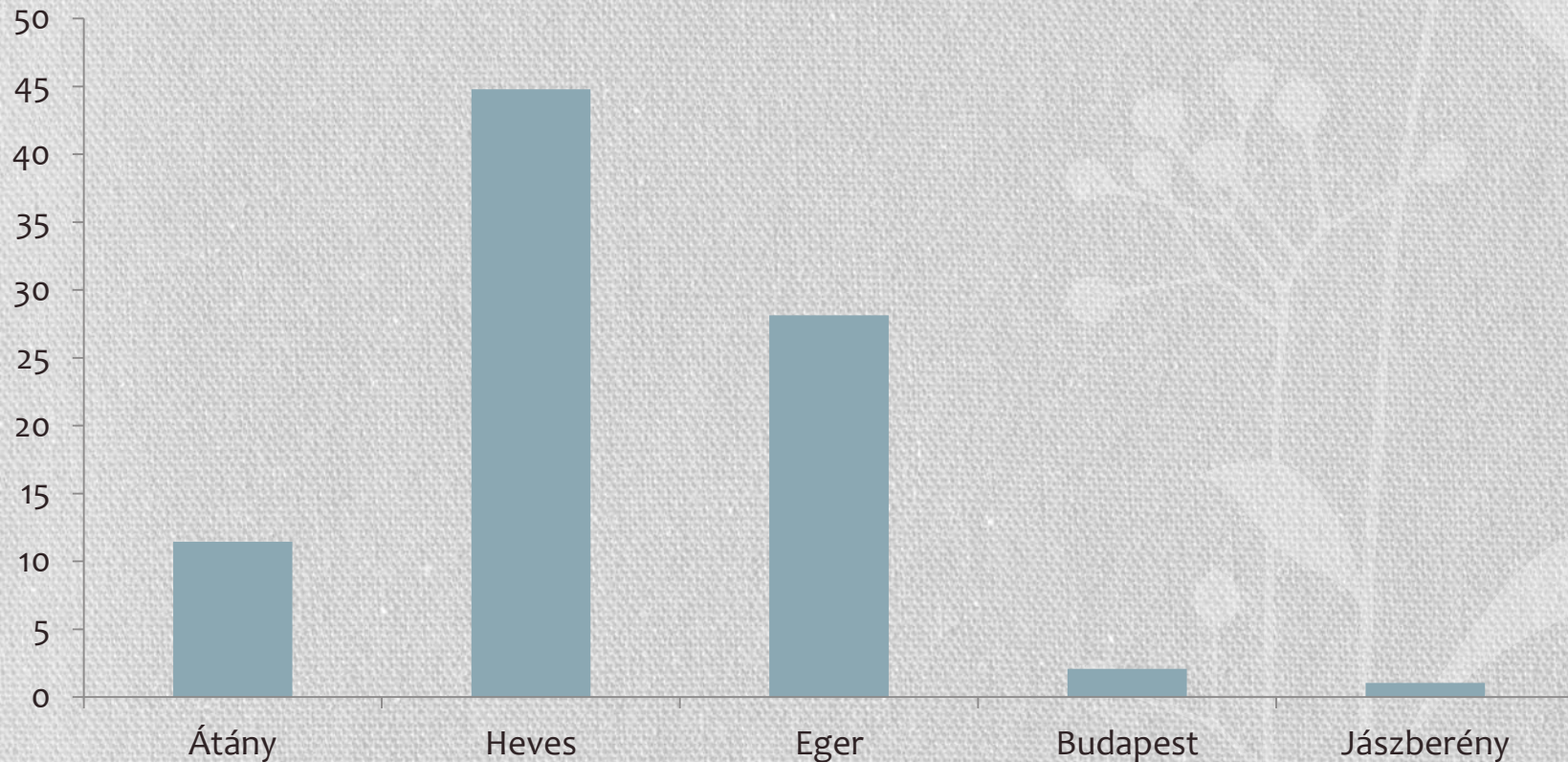
Forrás: Kérdőíves felmérés eredményei alapján saját szerkesztés

Megoszlási diagramok az átányi lakosok piacra, vásárra járási helyszínei (balra) és élelmiszervásárlásainak helyszínei (jobbra) alapján, (%)

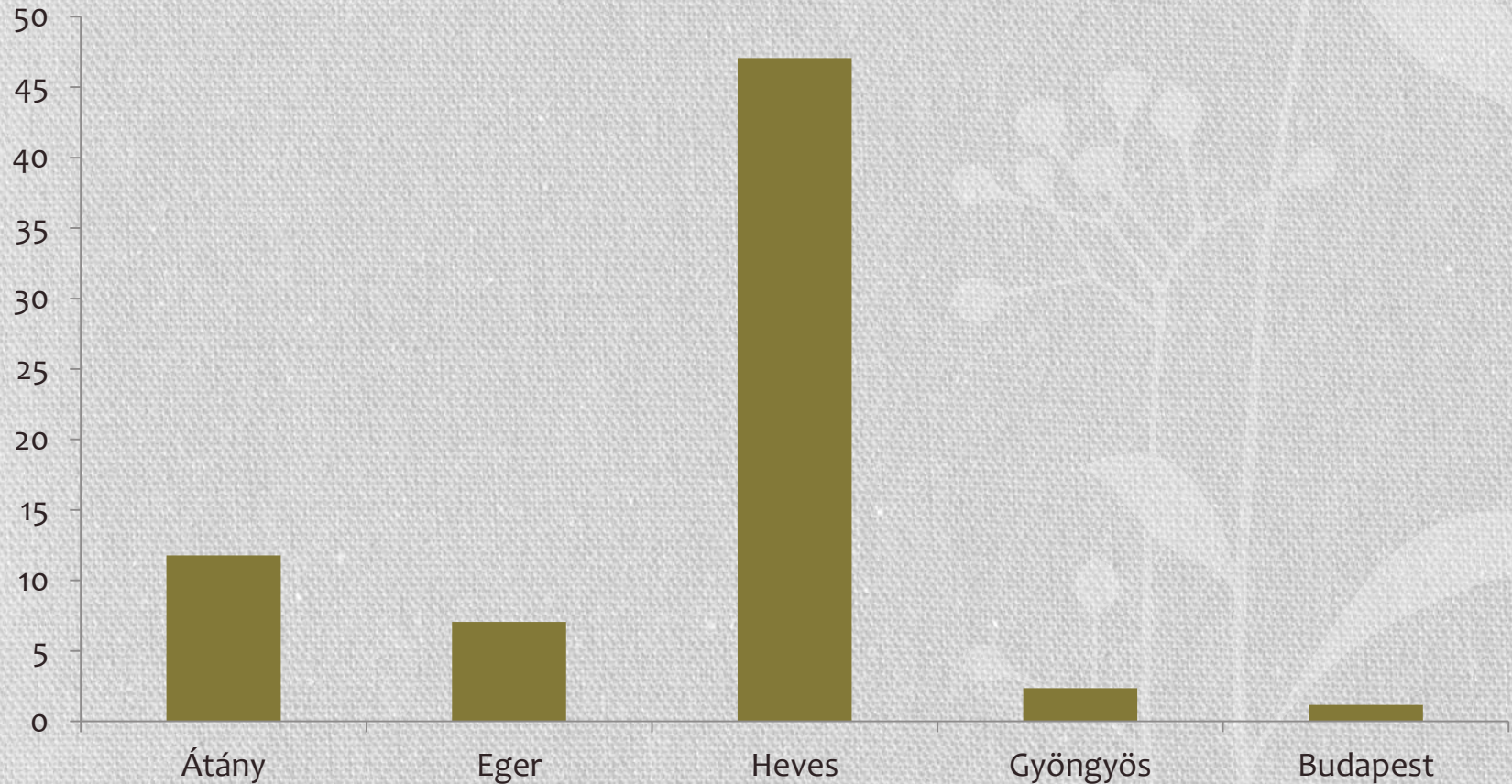
Forrás: Kérdőíves felmérés eredményei alapján saját szerkesztés

Az átányi lakosok megoszlása az alapján, hogy hova járnak egyéb szakorvoshoz, (%)

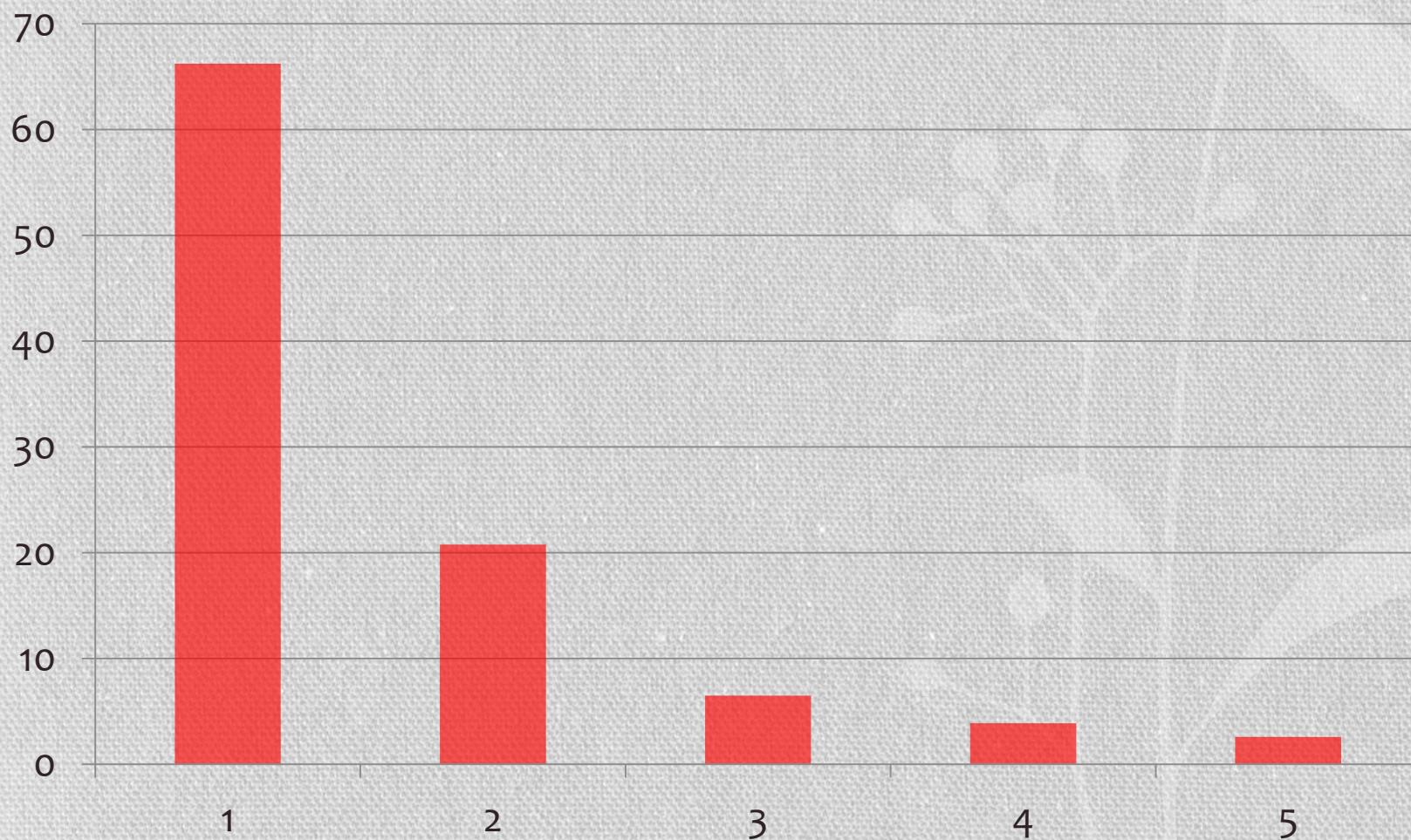

Forrás: Kérdőíves felmérés eredményei alapján saját szerkesztés

Az átányi lakosok megoszlása az alapján, hogy hova járnak iparcikkek beszerzéséért (%)

A helybeli szórakozási lehetőségek megítélése a válaszadók szerint (%)

Forrás: Kérdőíves felmérés eredményei alapján saját szerkesztés

Következtetések

- Általában ugyanazok a települések jelennek meg szinte mindig a válaszok között
- A helyi társadalom szempontjából, ahol az élhetőség társadalmi bázisa szerény, ott az elérhetőség relatíve nem annyira központi kérdés
- Immobil munkaerő-piaci adottságú társadalmak alapvetően az ellátások szintjén is passzívabbak, azaz eredendően a helyi ellátórendszerekre támaszkodnak.
- Az ilyen adottságokkal rendelkező településeken az elérhetőség javítása önmagában nem valószínű, hogy érdemi elmozdulást jelent a település fejlődésében
- Érdemi fejlődést, előrelépést a település életében csak az élhetőség és elérhetőség feltételeinek együttes javításával lehet elérni.

A faint, light-colored floral pattern is visible in the background, featuring several large, stylized flowers with multiple petals and long stems. The pattern is subtle and serves as a decorative backdrop for the text.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!